הכל ממירין פרק ראשון תמורה יא.

מסורת הש"ס

א) גי' רש"ק. ב) [לקמן כה:]. ג) גי' ל"ש ומשכלל לעולם מתי לא. ד) [ומתוס קיד. וס"ג]. ה) [כס"מ נמצבה"ר]. ו) [ל"ל תנן]. ז) ירמיה מב: [לקמן יז. בכורות מב. מ]. ח) ל"ק. ט) [לעיל י: וס"ע]. י) [מולין נח. וס"ע]. יא) מתני' ל"ק. יב) מתני' שלימה ז' לא ל"ק. יג) ל"ל התנורים. יד) ר"מ בתמ. טו) הר"מ ל"ק. טז) ר"מ לא ל"ק. יז) הני הר"מ ל"ק. יח) הכלאים והר"מ ל"ק. יט) [לקמן כה. ל"ל תמן ר' אלעזר (שפ"ר) ספ"ח דיומתא]: [יא) ראב"ש לא מקדיש]. יב) ל"ל לא מיקדש: [יג) לא אכל כו' עד קדוש לגופיה ל"ג לפיה"ר ולהגהמפע"ל ל"ל תנן ר"ש עד ויצא דיקן אבל כלאים כו': [יד) רש"י ד"ה נמקדיש ד"ה הני ד"ה כלאים הר"מ:

הגהות הגר"א

[א) נב' ד"ה מקדיש. ולהקיף וממירין כהם משום פיפא ופוגרין שקדשו כו' כמ"ש רש"י (ולא כתוס' ד"ה ר"ק. ונלקח דמש"ה כו' ר:: [ב) שם ומלכלין. ל"ל ומלכלת: [ג) ואינן נאכלין בטומה ל"ג ופ"ל ומלכלת לעולם וכ"ה לקמן כדף כה: [ד) תנא ר"ש. ל"ל תנן ר' אלעזר (שפ"ר) ספ"ח דיומתא): [ה) ראב"ש לא מקדיש. ל"ל לא מיקדש: [ו) לא אכל כו' עד קדוש לגופיה ל"ג לפיה"ר ולהגהמפע"ל ל"ל תנן ר"ש עד ויצא דיקן אבל כלאים כו': [ז) רש"י ד"ה נמקדיש ד"ה הני ד"ה כלאים הר"מ:

רבינו גרשום

תני הכי מקדישין איברין וממירין: ועוברין שקדשו בבטן אמן. כגון שהקדישן ואח"כ נתעברו אין ממירין בהן ולעולם הא נמי בוולדי קדשים מיירי ואבל בעוברין דעלמא ליכא למשמע [מינה] אבתי דקדש: אי ר' יהודה. אימא רישא מקדישין איברין וממירין בהן והיכי ממירין בהן והא ליתי לה לר' יהודה האימר רגלה של זו עולה כולה עולה והכי נמי לענין תמורה: א"ל. ר' זירא הא מורי ר' יהודה דאי הקדיש אבר שהנשמה תלויה בו הקדישה כולה ובההוא אבר קאמר מקדישין איברין וממירין בהן ולעולם בוולדי קדשים קא מיירי): ל"א אבל לא ממירין קתני מיהת מקדישין עוברין. א"ל כגון דאקדשינהו לדמיהו דכותה [גבי אבר דאקדיש איברין לדמיהן] וטעמא משום דאקדשינהו לדמיהו אין ממירין הא אקדשינהו לגופיהן קדשי לעשבר תמורה הא אבר ר' יהודה איברין לא קדשי לגופיה כולה תמורה וליכא לאוקומה כר' יהודה ל"ל כי תנן מקדישין [עוברין בוולדי קדשים קתני אי בוולדי קדשים כו'] (כדתרצינן לעיל בלישנא קמא) (וסצא בה) בן ארבעה חי. בבהמה רקה מיירי דמיעבדה לה' חדשים: בהוייתן הן קדושים. בשעה שיצאו לאויר העולם ובהראה לו דנתעברה ובסוף הקדישה דלא קדיש וולד דלא אקדיש אלא אם לתודה: [אין קדשין להיות תמורה קדשים ואין מקדישין לעשות תמורה שאם הקדשים הן כלאים טרפה לא אלימי דלא קדישי לאיתפסי בהמה חולין בתמורתן]: תניא. אמר ר' קאי אדר' אלעזר: [אלא] אי אתה מוצא. דאיצטריך למיסר ולא ראח"כ נטרפה [דמעיקרא קדשה כי היא שלימה והשתא כי נטרפה לא מקדשה לעשות תמורה]: וכן במקדיש וולד. במני אמו דאח"כ יצא דרך דופן [לא מקדיש לאיתפוסי תמורה] אבל טרפה [מעקרו] קודם הקדש ויוצא דופן (מאחר) [לאחר] שנולד שנולד לא קדשי גבי קדשים. והא לאחר שהקדיש יצא דרך דופן [והא ראח"כ יצא דרך דופן כגון שנגממו או נעקרו כותלי בית הרחם אלמא קדיש וולד במני אמו ותיובתא לבר פרא: אמרי בעובר חם במני המימה אפ' בר פרא מורי לר' יוחנן דקדיש דומיא דהאי מקדיש וולד ואח"כ יצא דרך דופן דהייני חם במני המימה כל זמן שהוא במעיה לא נחלקו כו': ל"א אבל טומטם [וכלאים ואנדרוגינוס אי אתה מוצא כו']. כלומר הני תרי טרפה ויוצא דופן מצוה לה אפ' בחולין כדאמרן אבל כלאים וטומטום ואנדרוגינוס אי אתה מוצא בקדשים דקדישי אלא בוולדי קדשים בעוברי קדשים דהני לא הוו להו שעת הכושר מעולם דמשעת יצירת נפטלו [נעשו כלאים וטומטום ואנדרוגינוס] (אלא), ולא קדשו אלא אגב אימיהו להני קאמר אי אתה מוצא אלא בוולדות קדשים וכו' ר' יהודה דאמר הולד עושה תמורה: הלין הוא דלא קדשין נופיהו. אלא אגב אימיהו דלא קדישי אלא לדמים משום דבעלי מומין נינהו אבל עוברין אחרינן דנינו קדשי נופיהו אפ' במני אימן חולין וקשיא לבר פרא אמר אביי בתם במני המימין כו' בדלעיל:

[א) ל"ל ומתולה דהקדישה ולנפטון נמצבה דלא קדיש וולד דלא קדיש אלא אם נתולה יכר.

[א) גי' ל"ש ומתולה דלא קדיש אלא אם נתולה יכר.

[א) הכי קאמר מקדישין איברין וממירין בהן [ב) אבל לא ממירין [ג)[אברים] בהן ועוברים שקדשו במעי אמן אין ממירין בהן [ד) (ה) בולדי קדשים במעי אמן הוא דלא [ו) עבדין תמורה הא אבראי עבדי והא תנן אין [ז) הוולדות עושין תמורה הא מני רבי יהודה היא אי רבי יהודה אברין מי קדשי הא לר' יהודה ליה האומר רגלה של זו עולה כולה עולה אמר ליה הכא [ח) במאי עסקינן בדבר העושה אותה טרפה [ט) לימא כתנאי [י)השוחט את החטאת ומצא בה בן ארבע [יא) חי קתני חדא [יב)אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה ואינה נאכלת אלא לפנים מן הקלעים ואינה נאכלת אלא ליום [יג) אחד ותניא אידך נאכלת לכל אדם [יד) [טו)נאכלין בכל מקום [טז) [יז) ואינן נאכלין בעזרה מאי לאו תנאי היא דמר סבר קדושה חלה על עוברין ומר סבר אין קדושה חלה על עוברין לא הני תנאי בהא קא מיפלגי דמר סבר [יח)ולדות קדשים בהוייתן הן קדושים ומר סבר [יט) ולדי קדשים [כ)במעי אמן הן קדושים ואיבעית אימא [כא) חד תנא הוא חדא מהלין מתנייתא במקדיש בהמה ואח"כ נתעברה [כב) וחדא מנהון שהקדישה מעוברת [כג) [כד) תניא רבי אליעזר אומר [כה)כלאים [כו)וטרפה ויוצא דופן וטומטום ואנדרוגינוס לא קדושין ולא מקדישין ואמר שמואל [לא קדושין בתמורה ולא מקדישין [כז)[לעשות] תמורה ותניא א"ר [כח) מאיר מאחר שאינן קדושין היאך מקדישין אי אתה מוצא אלא במקדיש בהמה ואחר כך נטרפה במקדיש ולד ויצא [כט) [לדרך] דופן אלמא קדיש ולד אמרי בתב במעי תמימה אפילו בר פדא נמי מודי דקדיש לא נחלקו אלא בתם במעי בעלת מום בר פדא סבר כיון דאימיה לא [ל] מקדישין קדושת הגוף הוא נמי לא קדיש ורבי יוחנן סבר הני כב' בהמות נינהו אימיה היא דלא מיקדשא [לא)אבל הוא קדוש [לב] לישנא אחרינא [לג] אבל כלאים וטומטום ואנדרוגינוס אי אתה מוצא אלא בולדי קדשים [לד)וכרבי יהודה שהיה אומר הולד עושה תמורה הלין הוא דלא קדשי גופייהו אבל עוברין אחרים קדושין אמר אביי תם במעי תמימה דברי הכל קדיש גופיה אלא כי פליגי במעי בעלת מום דבר פדא סבר כיון דאימיה [לה] נמי לא קדיש גופה איהו נמי לא קדיש אלא לדמי רבי יוחנן סבר [לו)עובר לאו ירך אמו הוא ואע"ג דאימיה לא קדשה לגופה ולד מיהא קדיש לגופיה: א"ר יוסי והלא במוקדשין האומר רגלה של זו כו': תנו

[ב) ר' יהודה היא. יש ספרים גרסינן אי ר' יהודה ניחא היכי מתוקמא דקתני ולא אברין דמולין בכלמים דקדש דמשמע תמורה הוא דלא עבדי אברין לבהמה דליתו קדושת תמורה על כל גוף הבהמה משום אבר דידיה שהמיהו בכלימים הא מיקדש קדישי אברים בתמילת הקדש אם הקדיש אבר אחד פטטה קדושה בכולה דהא תנא דמתני' הא סברא מדקמהדר ליה והלא כמוקדשין האומר רגלה של זו עולה כולה עולה מכלל דמודה תנא קמא בתמילת הקדש דפטטה בכולה ור' שמעון הוא דהוי כר זוגיה דרבי יוסי לקמן בברייתא ואמר בתמילת הקדש כולה עולה ותשמועינן בתמורה דלא אי משום דדרים בהמה בהבהמה אי משום דמקיש תמורה למעשר כספיא דפיקין מה מעשר קרבן יחיד כו' ומהיא היקשא גופא יליף מה מעשר אינו נוהג באיברים אף תמורה אינה נוהגת באיברים והכי אמרינן בפרק בהמה המקשה (מולין דף פט:) דלא רבי יהודה האמר לקמן בברייתא דלא פטטה קדושה בכולה הכא נמאי עסקינן דדייקינן הא אלא ע"י תמורה קדשה כל הבהמה ע"י אבר אחד כגון שהקדיש אבר שהנשמה תלויה בו דאמרי' לקמן מודה ר' יהודה בדבר שיעשה אותה טרפה כגון אם הקדיש אחת מרגליה מן האלכוסה ולמעלה הרי כולה עולה ובתמורה [מ)לא [מא) דדרשי' בהמה בהבהמה ע"כ לשון רש"י ונראה לתן נריך לגרוס כל זה דמשמע דפריך מטעם דמהדר ליה ר' יוסי והלא במוקדשין [מב)כולה מכלל דמודה ת"ק הא ונפ' בהמה המקשה (גז"ש) יש לשון אחר דרבי יוסי אדגיפשיה קמהדר אבל תנא קמא פליג עליה [מג) אפילו בתמילת הקדש ואם כן איכא למימר דרבי יהודה היא: **הכי** קאמר מקדישין איברין וממירין. כך נראה לי אם פטטה קדושה בכל הבהמה ע"י קדושת [מד)הבהמה ממירין בכל הבהמה אבל אמר אבר אחר זה של מולין מהא תמורה לא אמר כלום ונראה למשום הכי דמיק רש"י לגרוס וממירין משום דפריך עלה בסמוך אבריים מי קדישי [מה) דאי לא גרס וממירין היכא אשכחת דאמר אבריין בתמורה אבל אבריין בכל מקום מדקאמר אבריין ממירין ועל כרחין היינו כשהקדיש האבר ופטטה קדושה בכל הבהמה ולא נהיגא לגרוס וממירין מהא דאיתו ברוב הספרים ועוד דבמתניתין גבי תמור בתמילת הקדש מבתמורה תני דאי גרס וממירין אין זה מומר בתמילת הקדש מבתמורה ולכך נראה דלא גרס ליה והא דפריך עלה בסמוך אבריים מי קדישי משום דקתני מקדישין עוברין ואבריים ובולדי אבר לחודיה לא דפטטה קדושה בכל הבהמה: **השוחט את החטאת.** כגון שעיירה לאיתו כשבה מי אפשר לילד מוך שנתה כדאיתא בנכורות (דף יט:): **ומצא** בה בן ארבע חי. דאיתו בן ה' בבהמה דקה אינה ניתרת [מו)לרבנן בשחיטת אמו פרק בהמה המקשה (מולין דף עד.):

[מא) הכי קאמר מקדישין איברין וממירין בהן [מב) אבל לא ממירין [מג)[אברים] בהן ועוברים שקדשו במעי אמן אין ממירין בהן [מד) (מה) בולדי קדשים במעי אמן הוא דלא [מו) עבדין תמורה הא אבראי עבדי והא תנן אין [מז) הוולדות עושין תמורה הא מני רבי יהודה היא אי רבי יהודה אברין מי קדשי הא לר' יהודה ליה האומר רגלה של זו עולה כולה עולה אמר ליה הכא [מח) במאי עסקינן בדבר העושה אותה טרפה [מט) לימא כתנאי [נ)השוחט את החטאת ומצא בה בן ארבע [נא) חי קתני חדא [נב)אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה ואינה נאכלת אלא לפנים מן הקלעים ואינה נאכלת אלא ליום [נג) אחד ותניא אידך נאכלת לכל אדם [נד) [נה)נאכלין בכל מקום [נו) [נז) ואינן נאכלין בעזרה מאי לאו תנאי היא דמר סבר קדושה חלה על עוברין ומר סבר אין קדושה חלה על עוברין לא הני תנאי בהא קא מיפלגי דמר סבר [נח)ולדות קדשים בהוייתן הן קדושים ומר סבר [נט) ולדי קדשים [נ)במעי אמן הן קדושים ואיבעית אימא [נא) חד תנא הוא חדא מהלין מתנייתא במקדיש בהמה ואח"כ נתעברה [נב) וחדא מנהון שהקדישה מעוברת [נג) [נד) תניא רבי אליעזר אומר [נה)כלאים [נו)וטרפה ויוצא דופן וטומטום ואנדרוגינוס לא קדושין ולא מקדישין ואמר שמואל [לא קדושין בתמורה ולא מקדישין [נז)[לעשות] תמורה ותניא א"ר [נח) מאיר מאחר שאינן קדושין היאך מקדישין אי אתה מוצא אלא במקדיש בהמה ואחר כך נטרפה במקדיש ולד ויצא [נט) [לדרך] דופן אלמא קדיש ולד אמרי בתב במעי תמימה אפילו בר פדא נמי מודי דקדיש לא נחלקו אלא בתם במעי בעלת מום בר פדא סבר כיון דאימיה לא [ס] מקדישין קדושת הגוף הוא נמי לא קדיש ורבי יוחנן סבר הני כב' בהמות נינהו אימיה היא דלא מיקדשא [סא)אבל הוא קדוש [סב] לישנא אחרינא [סג] אבל כלאים וטומטום ואנדרוגינוס אי אתה מוצא אלא בולדי קדשים [סד)וכרבי יהודה שהיה אומר הולד עושה תמורה הלין הוא דלא קדשי גופייהו אבל עוברין אחרים קדושין אמר אביי תם במעי תמימה דברי הכל קדיש גופיה אלא כי פליגי במעי בעלת מום דבר פדא סבר כיון דאימיה [סה] נמי לא קדיש גופה איהו נמי לא קדיש אלא לדמי רבי יוחנן סבר [סו)עובר לאו ירך אמו הוא ואע"ג דאימיה לא קדשה לגופה ולד מיהא קדיש לגופיה: א"ר יוסי והלא במוקדשין האומר רגלה של זו כו': תנו

[ס) ל"ל ומתולה דלא קדיש אלא אם נתולה יכר.

עין משפט נר מצוה

צו א ב מיי' פ"ב מהל' מעילה הל"ינ:
צו ג ד מיי' פ"ח מה' שס הלכה י"ז:
צח ה מיי' שס פ"ד הלכה ט ופמ"ו מהלכות מעשה הקרבנות הלכה מ:

הגהות הב"ח

(מ) גמ' אין ממירין בהן ראי מולין:

מוסף רש"י

בהוייתן הן קדושים. גלדתן מתקדשות (בבחים פיד.) כמולדים הן קדושים ולא כמני אמן (מנחות פפ. מכתי"ר) והכי נקט לשון בהויתן, משום דהא דולדות קדושים קדושים נפקא לן בפ"ק דכמולדות מיהו לך, דסתיר רק קדשיך, אלו הקמתורות, אשר יהיו לך, אלו הולדות (שם, הכ"ר ובחי"ם שם). כלאים. פסול לקרבנה דסתיר (ויקרא כב) שור או כשב, פרט לכלאים, כי יולד פרט ליולד דוקן, והנן תמצה ליף ר' אליעזר מקראי בפ' יש בקרבנות (לקמן יז). דלא חיל קדושה עליהן, ופש"מ דאפר פסולי הקרבה כגון רובע ונרבע מוקלה ומעבד ואתמן ומחיר דחילת עליהנו קדושת הגוף ונרינהן מוס קנוט ליפדות עליו ולאחר פדיון אסורין בגיזה ועבודה, הני דלא חיל עליהנו אלא קדושת דמים כדיקלא כעצלמא ונפדין בלא מום ומותרין בגיזה ועבודה לאחר פדיון (בכורות ט:). לא קדושין בתמורה. לא מיקבע מחלה הקדש בלא קדשי, אלפיני בעל מום אקדש מיהו לקדש לא נתפיס ליה קדושת הגוף כדאמר בפ"ק (יד, ע"ד), אלא אפילו אם תמיר קודש בהן הני לא מקדש, דאלו בעל מום חיילא עליה קדושת הגוף ליאמר בגיזה ועבודה אף תפיסה, דסתיר (ויקרא כז) מוב כרע אם המר ימיליו, אפילו הכי אתני לא חיילא (בכורות שם) אע"פ שהתמורה אלה קדושת הגוף על בעל מום קבוע, אינה אלה על אלו, וכל שכן אלו קדושת הגוף אלה עליהן בהקדש בפה אלה קדושת דמים כעצים ואבנים ואינן נריכין מום לפדות (לקמן יז:). ולא מקדישין לעשות תמורה. שאם הם קדושין אין עושין תמורה, דיהיו דמי שהן עצמן קדושין, הא אין מתפסין בקדושה, כגון שהיו ולדות קדשים, דקדני אגב אמן (בכורות מב:). אי אתה מוצא אלא במקדיש בר. אבל כלאים ושומטום ואנדרוגינוס שנפסלו משפת יצירתם לא אתה מוצא שקדיש אלא גולדות קדשים, שהיתה אמן קדושה, ומה תקנתם יעשו אתאלו ויפדם ויאכלם והנמרפה הקבר (בכורות פד:).

שיטה מקובצת

א) ע"י בהשמטות בסוף המסכת: ב) בהן אי כולהי: ג) עברי המורה הא: ד) אין הולד עושה תמורה הא נמי ר' יהודה דאמר הולד עושה תמורה אי: ה) הכא נמי בדבר שהנשמה תלויה בו וכדרב חסדא. על היבות במאי עסקינן הא קדושין אין עושין תמורה נרשם על כל חיבה קו מלמעלה כי לפ"ד ראוי למחקו: ו) עי' בהשמטות בסוף המסכת: ז) בן ד'. דאי בן חמש הוי ליה כלו חדשיו בבהמה ואינו ניחר בשחיטה אפ' ל"ד דאמר בלו לו חדשיו עתון שחיטה. תוס': ח) ליום ולילה אחד: ט) אדם ונאכלת בכל מקום בעזרה ונאכלת לעולם מאי לאו: י) דבות ולדי קדשים נמתוך: יא) עי' בהשמטי' בסוף המסכת: יב) ת"ש ר' אלעזר אומר תיבת הניא ליש ואות ה' נמתוך: יג) ותניא אמר רבי זכי מאחר תיבת מאיר נמתוך: יד) ויצא דרך דופן: טו) לישנא אחרינא. ס"א אינו וכן נראה פרש"י ז"ל אבל הראב"ן נריס לה אי אתה מוצא כו': טז) דאימיה לא קדוש נופה אלא לדמי איהו נמי: יז) בתן כלומר מקדישין לאו אעבורין קאי וחסורי מחסרי והכי מתוצא בהמיית לא נחלקו כו': יח) בכל תיבה כו' נמתוך: יט) סיפא דתך מתניתין בס': כ) ממירין אינרן בשלמים: כא) אבר הנא בעובדין אין בו היא דאמר ולד: כב) עלמא סברי הראל: כג) על העיבורין כנה: כד) קמא סבר ולדות קדשים בעמי אמן הן קדושים חנא בתרא סבר: כה) אמר הוא כשהקדישה: כו) קדושין הס"ד ומה"ד ולא מקדישין לעשות בהמה אחרת תמורה אם: כז) ורבי פפרס תיבת מאיר נמתוך: כח) מקדישין מאחר: כט) קדיש לגמרי למעבד תיבת לגופיה נמתוך: ל) לא דרשינן: לא) עליה גליון והא ראמר בס' בהמה המקשה דר' יוסי שעמא דנפשיה קאמר היינו לפי המתרץ דמרדה ר' יהודה וה"ק והלא במקדיש לדידי ולדידיכו נמי בדבר שהנשמה תלויה בו והכי נמי בתמורה כן. תו"ח: לב) עין בהשמטות בסוף המסכת:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com